

T.C.
BAŞBAKANLIK
KANUNLAR VE KARARLAR
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

Sayı : B.02.0.KKG.0.10/101-189/6059

Ankara

6/12/2000

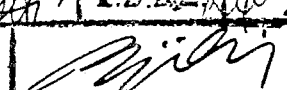
TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Dışişleri Bakanlığı'na hazırlanan ve Başkanlığınıza arzı Bakanlar Kurulu'na 9/11/2000 tarihinde kararlaştırılan "Vatandaşlık Belgesi Verilmesine İlişkin Sözleşmenin Onaylanmasının Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun Tasarısı" ile gerekçesi birlikte gönderilmiştir.

Gereğini arz ederim.

Bülent ECEVİT
Başbakan

Eki _____ :
1- Kanun Tasarısı
2- Gerekçe

T.B.M.M. BAŞKANLIĞI	
Genel Kom.	İçişleri
Başv. Kom.	Dışişleri
Tarih	14.12.2000 3/785
E. M. D.	E. D. Başv. 18.
Başkan	

VATANDAŞLIK BELGESİ VERİLMESİNE İLİŞKİN SÖZLEŞME

GEREKÇE

Vatandaşlığın ispatı günümüzde önemli bir sorundur. Genellikle bir devletin vatandaşları, başka bir devletin hukuku ile ilişkiye girdiklerinde vatandaşlıklarını kanıtlamak durumunda kalırlar.

Bu nedenle, 6 Kasım 1997'de Strazburg'da kabul edilen ve vatandaşlık hakkını temel insan haklarından sayan Avrupa Vatandaşlık Sözleşmesi, vatandaşlık belgesinin verilmesini özellikle düzenlemektedir.

Sözleşme, 1. paragrafta belirtilen ihtiyaca cevap vermek ve Avrupa Konseyi'nin anılan Sözleşmesini tamamlamak üzere, bir devletin vatandaşlarının vatandaşlıklarını başka bir ülkede kanıtlamalarına imkan sağlamak amacıyla tek tip bir belge verilmesine yöneliktir.

Bu belge, vatandaşlığın ispatını kolaylaştırdığından, ayrıca doğrulamayı ve tercümeyi de gerektirmediğinden, sunulduğu kamu veya özel kuruluşlara güvenceler sağlamaktadır.

T/ 118

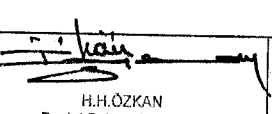
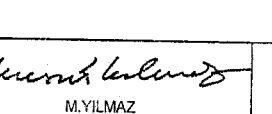
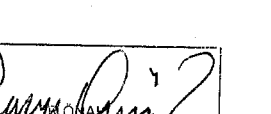
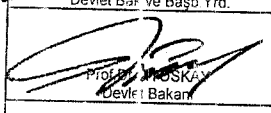
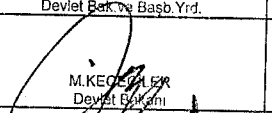
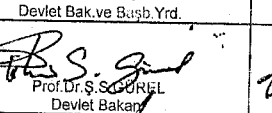
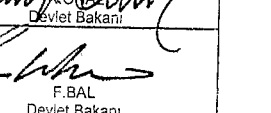
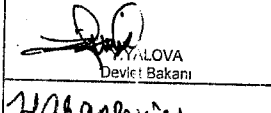
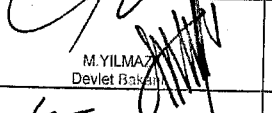
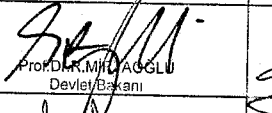
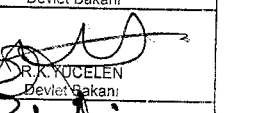
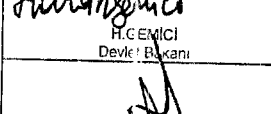
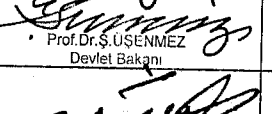
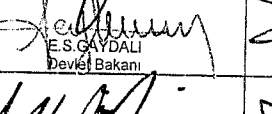
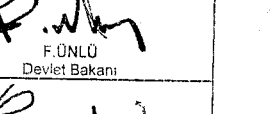
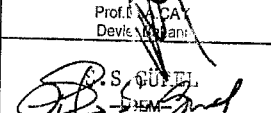
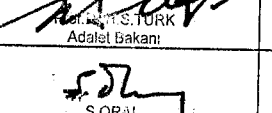
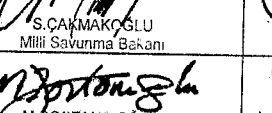
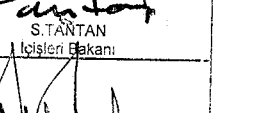
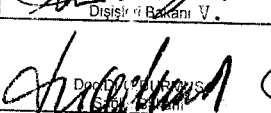
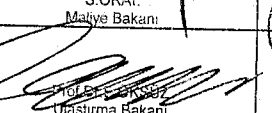
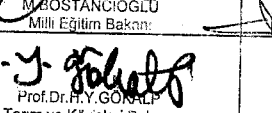
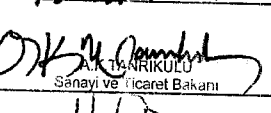
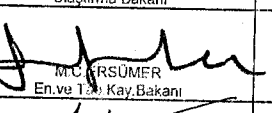
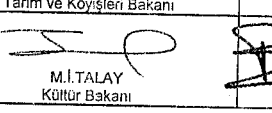
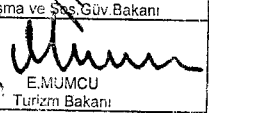
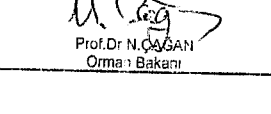
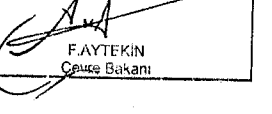
VATANDAŞLIK BELGESİ VERİLMESİNE İLİŞKİN SÖZLEŞMENİN ONAYLANMASININ
UYGUN BULUNDUĞU HAKKINDA KANUN TASARISI

Madde 1- 14 Eylül 1999 tarihinde Lizbon'da imzalanan "Vatandaşlık Belgesi Verilmesine İlişkin Sözleşme"nin onaylanması uygun bulunmuştur.

Madde 2- Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Madde 3- Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

BÜLENT İCEVİT
BAŞBAKAN

 D.B. HÇELİ Devlet Bak. ve Başb. Yrd.	 H.H. ÖZKAN Devlet Bak. ve Başb. Yrd.	 M. YILMAZ Devlet Bak. ve Başb. Yrd.	 M. YILMAZ Devlet Bakanı
 Prof. Dr. S. S. SÖREL Devlet Bakanı	 M. KECEKÇİLER Devlet Bakanı	 Prof. Dr. S. S. SÖREL Devlet Bakanı	 F. BAL Devlet Bakanı
 M. YILMAZ Devlet Bakanı	 M. YILMAZ Devlet Bakanı	 Prof. Dr. R. M. AĞULLU Devlet Bakanı	 R. K. YÜCELEN Devlet Bakanı
 H. GEMİCİ Devlet Bakanı	 Prof. Dr. S. ÜŞENMEZ Devlet Bakanı	 E. S. GAYDALI Devlet Bakanı	 F. ÖNLÜ Devlet Bakanı
 Prof. Dr. M. CAK Devlet Bakanı	 Prof. Dr. S. TURK Adalet Bakanı	 S. ÇAKMAKÇI Millî Savunma Bakanı	 S. TANTAN İçişleri Bakanı
 S. S. SÖREL Dışişleri Bakanı	 S. ORAL Maliye Bakanı	 M. BOSTANCI Millî Eğitim Bakanı	 M. YILMAZ Bayındır ve İskan Bakanı
 Prof. Dr. H. Y. GÖNÜL Tarım ve Köylüleri Bakanı	 Prof. Dr. H. Y. GÖNÜL Ulaştırma Bakanı	 Prof. Dr. H. Y. GÖNÜL Tarım ve Köylüleri Bakanı	 Y. İSKURAN Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı
 M. Ç. ERGÜNER Sanayi ve Ticaret Bakanı	 M. Ç. ERGÜNER En. ve T. Kay. Bakanı	 M. İ. TALAY Kültür Bakanı	 E. MUMCU Turizm Bakanı
 Prof. Dr. N. ÇAĞAN Orman Bakanı	 F. AYTEKİN Çevre Bakanı		

Dosya No.

101-189

1905

VATANDAŞLIK BELGESİ VERİLMESİNE İLİŞKİN SÖZLEŞME

**25 Mart 1999 tarihinde Strazburg'da yapılan olağanüstü Genel Kurul toplantısında kabul edilmiş
14 Eylül 1999 tarihinde Lizbon'da imzalanmıştır.**

Sözleşmeyi imzalayan Uluslararası Kişi Halleri Komisyonu üyesi Devletler, yabancı ülkede kendi uyruklarının vatandaşlığının ispatını kolaylaştırmayı arzulayarak,

Strazburg'da 6 Kasım 1997'de hazırlanan Avrupa Vatandaşlık Sözleşmesi'nde öngörülen bir vatandaşlık belgesi verilmesine ilişkin hükümleri göz önünde bulundurarak,

aşağıdaki hükümler üzerinde anlaşmışlardır.

Madde-1

Sözleşme anlamında, "Vatandaşlık" terimi bir şahıs ile bir Devlet arasındaki hukuki bağı belirler ve kişinin etnik kökenini göstermez.

Madde-2

Akit Devletler, diğer akit Devletlerin yetkili makamları önünde kendi vatandaşlarının uyruğunu kanıtlamaya yönelik bir vatandaşlık belgesi vermeyi taahhüt ederler.

Madde-3

1. Belge, vatandaşlığını ispatlamak isteyen kişinin talebi üzerine verilir. Keza, gerçekçeli isteği üzerine bu belge, yasal ve hukuki menfaati olduğunu kanıtladığı takdirde başka bir kişiye de verilir.

2. Belge, onu veren Devletin iç hukukunca belirlenen yetkili makam tarafından düzenlenir.

3. Müracaat sahibinin isteği üzerine belge, onu düzenleyen makam tarafından bunun ibrazını isteyen Devletin yetkili makamına doğrudan gönderilir.

4. Belge makul bir süre içinde verilmelidir.

Madde-4

1. Sözleşmeye uygun olarak düzenlenen belgeler tüm akit Devletlerde tanınır.

2. Belgeler, kullanılacağı ülkenin kanunu veya idari uygulamalarında belirlenen sürede kabul edilmelidirler.

Madde-5

1. Belge aksi sabit oluncaya kadar geçerlidir.

2. Belgenin resmiliği ya da ilgilinin vatandaşlığı hususunda ağır şüpheyne düşölmesi halinde, belgenin kullanıldığı Devletin makamları onu veren makamdan kendilerine yeni bir belge gönderilmesini ya da vatandaşlığın teyidini isteyebilirler. Makamlar arasındaki bilgi alışverişi doğrudan yapılır.

Madde-6

1. Her Devlet imza, onay, kabul, tasvip ya da katılma sırasında Sözleşmede öngörölren belgeyi verecek olan yetkili makamları belirleyecektir.

2. Sonradan bu konuda getirilecek her değışiklik İsviçre Federal Konseyine bildirilecektir.

Madde-7

1. Belge, Sözleşme ek 1'de yer alan modele uygun olarak düzenlenir. Belge, onu veren makamın dilinde ve Fransızca olarak yazılır.

2. Belgeye düşölcek bütün kayıtlar Latin matbaa harfleri ile yazılır. Bu kayıtlar ayrıca belgeyi veren makamın dilinin harfleri ile de yazılabilir.

3. Tarihler, sırasıyla gün, ay ve yılı gösteren Jo, Mo ve An sembolleri altında Arap rakamları ile yazılır. Gün ve ay iki rakamla, yıl dört rakamla gösterilir. Ayın ilk dokuz günü ve yılın ilk dokuz ayı 01'den 09'a kadar olan rakamlarla gösterilir.

4. Belgede değinilen her yer isminin yanına o yerin bulunduğu Devletin adı da yazılır.

Madde-8

Her belgenin arka yüzünde,

a) Sözleşmenin imzalanması sırasında en azından Uluslararası Kişı Halleri Komisyonuna üye olan Devletlerin her birinin dilinde ya da resmi dillerinde Sözleşmeye bir atıf,

b) En azından belgeyi veren makamın dilinde Sözleşmenin 2,3,4,5,7 ve 12 inci maddelerinin bir özeti

yer almalıdır.

Madde-9

Belgenin ön yüzünde yer alan değışmeyen açıklamalar listesi Sözleşme ek 2'de öngörölren rakamsal kodları ihtiva edecektir.

Madde-10

1. Her akit Devlet, Sözleşme ek 2'de yer alan listedeki terimlerin, kendi resmi dilinde ya da resmi dillerinde tercümesini Uluslararası Kişı Halleri Komisyonu Genel Sekreterliği

rezdinde tevdi edecektir. Bu tercüme Uluslararası Kişi Halleri Komisyonu Bürosu tarafından onaylanacaktır.

2. Bu tercümeye getirilecek her değişiklik, Uluslararası Kişi Halleri Komisyonu Genel Sekreterliği nezdinde tevdi edilecek ve Uluslararası Kişi Halleri Komisyonu Bürosu tarafından onaylanacaktır.

Madde-11

1. Belgede bulunan ibarelerin kodlanması ve ek 2'de öngörülen kodların listesi Uluslararası Kişi Halleri Komisyonu üyesi Devletlerin ve üye olmayan akit Devletlerin temsilcilerinin salt çoğunluğunun onayı ile alınacak bir kararla değiştirilebilecektir. Her değişiklik, Uluslararası Kişi Halleri Komisyonunun diğer Sözleşmelerinde kullanılan kodları dikkate almalıdır.

2. Birinci fıkrada amaçlanan karar İsviçre Federal Konseyi nezdinde tevdi edilecektir.

Madde-12

1. İlgilinin istemi halinde, belgeyi veren makam belgede yer alan kodların listesini ve belgenin kullanılacağı ülkenin resmi dilinde veya resmi dillerinden birinde veya Sözleşmeye akit olan Devletlerin resmi dilinde tercümesini bu belgeye ekler. Aynı makam, belgenin kullanılacağı ülkenin resmi dilinde veya resmi dillerinden birine tercüme ederek kodları çözebilir.

2. İlgili olan her kişi, belgenin kullanıldığı ülkenin yetkili makamından bu ülkenin resmi dilinde veya resmi dillerinden birinde kodların tercüme edilmesini veya belgenin kodlarının çözümünü yapmasını isteyebilir.

3. Sözleşmenin imza, onay, kabul, tasvip veya katılma sırasında, her akit Devlet 2 nci fıkradaki hükümler uyarınca kodları tercüme edecek ya da çözümleyecek yetkili makamları tayin eder. Bu makamların daha sonra yapacakları her değişiklik İsviçre Federal Konseyine bildirilecektir.

Madde-13

1. Belgeler, bunları veren makamların unvan ve soyadını belirtir. Tarih, imza mühür veya gerekli pulu ihtiva eder.

2. Belgeler her türlü tercüme, resmi tasdik ve benzeri formaliteden muaftır.

Madde-14

Sözleşmenin hükümleri vatandaşlığı kanıtlamak için yürürlükteki belgelerin kullanımına engel olmaz.

Madde-15

Sözleşme onaylanacak, kabul edilecek ya da tasvip edilecektir. Onay, kabul ve tasvip belgeleri İsviçre Federal Konseyi nezdinde tevdi edilecektir

Madde-16

1. Uluslararası Kişi Halleri Komisyonu'na, Avrupa Birliği'ne ya da Avrupa Konseyi'ne üye olan her Devlet Sözleşmeye katılabilecektir.

2. Sözleşmenin yürürlüğe girmesinden sonra diğer her Devlet Sözleşmeye katılabilir. Bu katılma, 21 inci maddenin 1 inci fıkrasında öngörülen tebligatın alımından sonraki altı ay içerisinde buna karşın itirazda bulunmayacak, sadece katılımcı Devlet ve akit Devletler arasındaki ilişkilerde geçerlilik kazanacaktır. Bu tür bir itiraz aynı zamanda her Devlet tarafından katılımdan sonra, onama, kabul veya tasvip sırasında yapılabilecektir. Bu itirazlar İsviçre Federal Konseyine bildirilecektir.

3. Katılma belgeleri İsviçre Federal Konseyi nezdinde tevdi edilecektir.

Madde-17

1. Sözleşme Uluslararası Kişi Halleri Komisyonu üyesi iki Devlet tarafından ikinci onay, kabul, tasvip veya katılma belgesinin tevdi tarihini takip eden 4 üncü ayın ilk günü yürürlüğe girecektir.

2. Yürürlüğe girmesinden sonra, onaylayan, kabul eden, tasvip eden ya da katılan Devlet açısından, Sözleşme bu Devlet tarafından onay, kabul, tasvip veya katılma belgesinin tevdi tarihini takip eden 4 üncü ayın birinci günü geçerli olacaktır.

3. On birinci maddede öngörülen karar, akit Devletler arasındaki ilişkilerde, tevdiini takip eden 4 üncü ayın birinci gününden itibaren geçerli olacaktır.

Madde-18

Bu Sözleşmeye hiçbir çekince konulamaz.

Madde-19

1. Her Devlet; imza, tasdik, kabul, tasvip, ya da katılma sırasında veya ileri bir tarihte, Sözleşmenin uluslararası düzeyde ilişkilerini güvence altına aldığı ülkelerin bütününde veya bir veya birkaçında uygulanacağını beyan edebilecektir.

2. Bu bildirim, İsviçre Federal Konseyine bildirilecektir ve Sözleşmenin teşmili adı geçen Devlet için yürürlüğe girmesi sırasında veya daha sonra bildirimin alındığı tarihi izleyen 4' üncü ayın birinci günü hüküm ifade edecektir.

3. Sözleşmenin teşmiline ait her beyan, İsviçre Federal Konseyine yapılacak bir bildirimle geri alınabilecek ve Sözleşmenin uygulanması tayin edilen ülkede sözü edilen bildirimin alındığı tarihi izleyen 4 üncü ayın birinci günü sona erecektir.

Madde-20

1. Sözleşme bir süre ile sınırlı olmaksızın yürürlükte kalacaktır.

2. Bununla birlikte, Sözleşmeye taraf Devlet, Sözleşmenin kendisi açısından yürürlüğe girmesinden itibaren bir yıllık bir sürenin geçmesinden sonra, her zaman anlaşmayı feshettiğini bildirmek hakkına sahip olacaktır. Bu fesih ihbarı İsviçre Federal Konseyine

bildirilecektir ve bildirimin alındığı tarihi takip eden altıncı ayın birinci gününden itibaren geçerli olacaktır. Sözleşme, diğer Devletler arasında yürürlükte kalacaktır.

Madde-21

1. İsviçre Federal Konseyi, Uluslararası Kişi Halleri Komisyonu üyesi Devletlere ve Sözleşmeye katılmış olan diğer bütün Devletlere aşağıdaki hususları bildirecektir.

- a) Bütün tasdik, kabul, tasvip veya katılma belgelerinin tevdiini,
- b) Sözleşmenin yürürlüğe girdiği her tarihi,
- c) 6 ve 12 nci maddeler gereğince yapılacak her beyanı,
- d) Geçerli olacağı tarihle beraber 11 inci madde uyarınca alınacak her kararı,
- e) 16 ncı madde gereğince yapılacak her itirazı,
- f) Geçerlilik kazanacağı her tarihle birlikte, Sözleşmenin teşmiline veya bunun geri çekilmesine ilişkin her beyanı,
- g) Sözleşmenin feshine ilişkin her bildirimi ve geçerlilik kazanacağı tarihi.

2. İsviçre Federal Konseyi, birinci fıkra uyarınca yapılacak her bildirimden Uluslararası Kişi Halleri Komisyonu Genel Sekreterini haberdar edecektir.

3. Sözleşme yürürlüğe girer girmez aslına uygun tasdikli bir örneği, Birleşmiş Milletler Şartının 102 nci maddesi uyarınca, tescil ve yayınlanması amacıyla İsviçre Federal Konsey tarafından Birleşmiş Milletler Genel Sekreterine gönderilecektir.

Buna dayanarak, bu konuda yetki verilmiş temsilciler Sözleşmeyi imzalamışlardır.

Lizbon'da 14 Eylül 1999 tarihinde aslı İsviçre Federal Konseyi arşivlerine konulmak ve tasdikli birer örneği diplomatik yoldan Uluslararası Kişi Halleri Komisyonuna üye her Devlete ve katılımcı Devletlere gönderilmek üzere Fransızca olarak bir nüsha halinde düzenlenmiştir. Ayrıca aslına uygun onaylı bir örneği Uluslararası Kişi Halleri Komisyonu Genel Sekreterine gönderilecektir.

---

14 EYLÜL 1999 TARİHİNDE LİZBON'DA İMZALANAN MİLLETLERARASI KİŞİ
HALLERİ KOMİSYONU SÖZLEŞMESİNİN UYGULANMASINDA VERİLEN BELGE

Sözleşmenin 2,3,4,5,7 ve 12 nci maddelerine göre ;

- ° Bu belge her devletin yetkili makamları tarafından kendi vatandaşlarının uyruğunu doğrulamak üzere verilir.
- ° Belge vatandaşlığını ispatlamak isteyen kişinin istemi üzerine düzenlenir. Yasal hukuki bir menfaatin doğrulamak kaydı ile bir başka kişiye de gerekçeli istemi üzerine bu belge verilebilir. Talep eden kişinin istemi halinde, belge, onu düzenleyen makam tarafından o belgeyi kullanacak makama doğrudan iletebilir.
- ° Kendi yasalarında ve idari uygulamalarında öngörülen sürede verildiği takdirde, diğer devlet makamları bu belgeyi kabul etmek zorundadırlar.
- ° Belge aksi sabit oluncaya kadar geçerlidir.
- ° Belge, onu veren makamın resmi dili veya dillerinden biri ve Fransızca olarak düzenlenir. Belgeye düşülecek bütün kayıtlar Latin matbaa harfleri ile yazılacaktır; Bu kayıtlar ayrıca belgeyi veren makamın dilinin harfleri ile yazılabilir. Tarihler, sırasıyla Jo (gün), Mo (ay) ve An (yıl) gösteren Arap rakamları ile yazılır. Gün ve ay iki rakamla, yıl dört rakamla gösterilir. Ayın ilk dokuz günü ve yılın ilk dokuz ayı 01'den 09'a kadar olan rakamlarla gösterilir. Belgede değinilen her yer isminin yanına yerin bulunduğu devletin adı da yazılır.
- ° İlgilinin istemi halinde, belgeyi veren makam belgede yer alan kodların listesini ve belgenin kullanılacağı ülkenin resmi dilinde veya resmi dillerinden birinde veya sözleşmeye taraf olan devletlerin resmi dilinde tercümesini bu belgeye ekler. Bu aynı makam, belgenin kullanılacağı ülkenin resmi dilinde veya resmi dillerinden birine tercüme ederek kodları çözebilir. İlgili olan her kişi, belgenin kullanılacağı yetkili makamca bu devletin resmi dilinde veya resmi dillerinden birinde kodların tercüme edilmesini veya kodların çözümünü isteyebilir.

- 2

EK-2

Açıklamaların Listesi ve Kodları

1-1-2	Belgeyi tanzim eden makam
1-1-2-1	İmzalayanın soyadı
1-1-2-2	İmzalayanın unvanı
1-6-2	Vatandaşlık belgesi
1-6-2-1	Bu gün itibariyle onaylarım ki:
1-6-2-2	Yukarıda belirtilen devletin vatandaşıdır.
2-1-1	Devlet
2-2-2-9	Verilme yeri
2-4	Doğum yeri
3-4-1	Erkek
3-4-2	Kadın
7	Soyadı
8	Ad
9-3-1	İmza
9-3-2	Puî
9-3-3	Mühür
9-4-1	Yıl
9-4-2	Ay
9-4-3	Gün
9-5-2-9	Veriliş tarihi
9-7	Doğum tarihi

